

tehát a ma Pray György nevét viselő történetírói munkaközösség is. Mind általában az egyesülésnek, mind a jelen kiadvány szerzőjének továbbbi sikereket kívánunk a Jézustársaság magyarországi múltjának és jelentőségének tüzetes, főleg tárgyilagosan, előítéletmentes, vagyis sem rokon-, sem ellenszenvtől nem befolyásolt földerítésében.

M. I.

Juhász Jenő dr.: Magyar nyelvtani óratervek a polgári iskolák számára.
I. rész: I. osztály. II. rész: II. osztály. Bp. 1939. A szerző kiadása.
Hornyászy Viktor Rt. könyvnyomdája. (N. 8-r., 64 és 72 l.)

Ez a két módszertani füzet nagyon jól használható vezérkönyve a magyar nyelvtani oktatásnak. Meg akarja könnyíteni a kis tanulóknak a nyelvtani tudnivalók megértését és érdekessé akarja tenni a nyelvtani órákat. Célját el is éri, mert változatosan, elevenen tanít, le tud szállni a 10—11 éves gyermek szellemi színvonalára, nem veti meg a játékosságot s a tréfa derűjével enyhíti a nyelvtani ismeretek elvontságát. Kis egységekre aprózza fel az anyagot, egy-egy órára keveset vesz föl, úgyhogy nem fárasztja ki a tanulót s egyúttal alkalmat ad a tanult ismeretek kellő megszilárdítására. Amikor csak lehet, mindig rámutat a német nyelv hasonló vagy eltérő jelenségeire s ezzel eleget tesz a tantárgykapcsolás követelményének is.

Néhány részletkérdésben eltérhet felfogásunk a szerzőétől, pl. hogy szükséges és tanácsos-e a nyelvtörténeti ismereteket az alsó fokon olyan mértékben belevonni a tanításba, amilyenben ezek az óratervek mutatják. A szerző maga sem ragaszkodik óraterveinek változatlanságához, inkább csak eszmecserét szeretne velük megindítani. De ezek az óratervek mostani alakjukban is igen alkalmasak arra, hogy a közép fokú iskolák tanárainak — főképp a kezdőknek — értékes segédeszközei legyenek a magyar nyelvtan tanításának nem könnyű munkájában.

Nagy J. Béla.

Internationale Zeitschrift für Erziehung. 1939. 3.—4. szám.

Az első, német nyelven megírt cikk különös érdeklődésünkre tarthat számot. A *finn iskola* fejlődését tárja elénk két főrészen. Az első a multtról ad történeti áttekintést: az egyházi iskola a középkorban, reformáció és utóreformáció (Agricola, Comenius meghívása, svéd tannyelv), a szabadságkorszaka (orosz és német befolyás), a XIX. század népi iskolája (Cygnaeus, finn tannyelv). A második rész az iskolaügy mai állapotát ismerteti és az orosz uralom alól 1918-ban bekövetkezett felszabadulással indul meg. 1924-életbelép az általános iskolakötelezettség: 2 év alsó, 4 év felső népiskola, 2 év továbbképző iskola. A nyolcosztályú középiskolák (gimnáziumok és reáliskolák) nagyobbára kétnembeliek, számuk 233 (köztük 144 magánintézet), a tannyelv 79.4%-ban finn, 20.6%-ban svéd. Nagy szerep jut a dán mintára szervezett 51 népfőiskolának, amelyeknek hivatását a városokban az ú. n. »Munkásintézetek« töltik be (számuk 35), községi jellegűek, de állami támogatásban részesülnek. Van 535 népkönyvtár, 1168 ifjúsági egyesület 61.659 taggal. A neveléstudományt a helsinki egyetemen 1862-ben rendszerezített pedagógiai és didaktikai tanszék képviseli herbartianus szellemben. Ezt 20 év előtt főleg Eucken, Paulsen Fr. és Kerschensteiner hatására a